

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1943. május 5.
Csikás Benő u. 3. III. évfolyam, 109. szám

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy hóra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csokk. 74.050

**Kállay miniszterelnök ismertette az országgyűlés
elnapolásának okaát**

Kemény küzdelem a kubáni és a tunéziai hidfőnél

**A nyugattunéziai szakaszon jelentékeny erőkkel újból támad az ellenség
Gibraltárban nagyszámu csapatszallító hajót vontak össze az angolszások**

A németek visszaverték a bolsevisták heves támadásait

**A partraszállásra készülő szovjet csapatokat már készenléti állásukban szétverték a német
légierők - Tervszerűen megrövidítették a kubáni hidfőállásokat
Élénk légitvekenység nyugaton**

Sikorszki hajlandó átalakítani a lengyel kormányt?

A hadszíntereken a kubáni és a tunéziai hidfőért kemény küzdelem folyik, mindamellett a harcterek helyzetét nem a most folyó harcok, hanem a mindkét részről folyamatosan lévő nagy előkészületek jellemzik. A jelek szerint úgy a tunéziai, mint a keleti háború fontos új szakaszához közeledik.

A tunéziai

harcokról az olasz főhadászallás szerdai jelentése azt közölte, hogy az ellenség jelentékeny erőkkel és nagy tűzérési és páncélos erők harcra vetésével ismét felújította támadását a tunéziai harctér nyugati szakaszán. A tengelycsapatok a támadásokat visszaverték. Légiharcban 3 ellenséges repülőgépet lelőttek. Az olasz légierők eredményesen bombázták Bonne kikötőjét.

A Német Távirati Iroda közli az észak-tunéziai arcvonalon végrehajtott német-olasz arcvonalrövidítéssel kapcsolatban, hogy most az új arcvonal Mateurától keleti irányban halad. A tengelycsapatok ezzel az arcvonalrövidítéssel kedvezőbb helyzetbe kerültek és a nagytávú hadászati előnyeinek kihasználásával határozottabban védekezhetnek az előbbieknél mélyebben tagozott, jól kiépített állásaikban. A tengelycsapatoknak most sokkal közvetlenebb a kapcsolatuk ellátási támaszpontjaikkal, míg az ellenség számára sokkal nehezebb a támadások végrehajtása. A tengelyparancsnokságnak ez a sakkhuzása újból rombadönti az ellenség kidolgozott tervét és az angolszásoknak ismét időrabló átcsoportosításra lesz szükségük.

A vichyi rádió jelentése szerint

(közli a Bud. Tud.) Gibraltárban feltűnően sok hajót vontak össze az angolok. A gibraltári kikötőben mintegy 75 tekerhajó és mintegy 20 csapatszallító hajó horgonyoz. A tengelyhatalmak értesülései szerint a gibraltári szoroson mintegy 150 ellenes csapatszallító hajó haladt át.

A keleti

arcvonalon, mint a mai német hadijelentésből kiténik, a kubáni hidfő körül tovább tartanak a súlyos harcok. Az ellenség heves támadásait a németek visszaverték és csak az egyik hadosztály állásai előtt 24 szovjet páncélos semmisült meg. A németek a hidfő arcvonalának megrövidítése során tervszerűen új állásokba vonultak vissza és Krimszkaja várost az anyag elszállítása és a hadászati fontosságú berendezések elpusztítása után átengedték az ellenségnek. Az arcvonal más szakaszain az Ilmen tó vidékének kivételével, ahol helyi jelentőségű harcok folytak, nem történt említésre méltó esemény.

Berlini közlés szerint az egész keleti arcvonalon január elseje óta 4067 repülőgépet veszített a Szovjet. A legutóbbi két nap alatt 75 szovjet repülőgép pusztult el.

Nyugaton ismét élénkebbé vált a légi tevékenység. Szerdára virradóra a németek Délkeletangliát, az angolszások Nyugatnémetországot támadták. A német légvédelem szerdára virradóra német területek felett 36, a megszállt nyugati partvidék felett 5, Norvégia felett pedig 2 ellenséges repülőgépet lőtt le.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy az angolszások repülőgépvesz-

tesége hónapról-hónapra nagy mértékben növekszik úgy Európa, mint Északafrika felett. Februárban 508, márciusban 606, áprilisban pedig már 967 repülőgépet veszített az ellenség. Ez a veszteség annál súlyosabb, mert a lelőtt repülőgépek legnagyobb része többmotoros bombázó.

Könnyű német haditengerészeti erők tegnap a Fekete tengeren harci érintkezésbe kerültek a szovjet hadiflotta részeivel és a tengeri csata a németek javára végződött. A német egységek mind visszatértek támaszpontjukra. A német légierők nagy eredménnyel bombázták Temrjuk szovjet kikötőt, ahol a bolsevisták partraszállító csónakokat vontak össze és helyeztek készenlétebe.

A finn tájékoztató hivatal különjelentésben közölte, hogy a finn légierők tegnap öt ízben folytattak eredményes légi harcokat nagy számbeli fölényben lévő ellenséges erőkkel és a harcok során 16 szovjet repülőgépet megsemmisítettek, négyet pedig megrongáltak. Egy finn repülőgép nem tért vissza.

Olaszországban

a fasiszta párt főtákarának kezdeményezésére szerdán nagygyűlésre ültek össze a tartományi és országos vezetők, hogy megújítsák hűségüküket a Ducenak. A nagygyűlésről még nem érkeztek jelentések. Előzetes jelentések szerint a nagygyűlést nagy érdeklődés előzte meg és azt hiszik, hogy azon nagyfontosságú beszédek hangzanak el.

A lengyel-szovjet ellentét ügyének elsimítására tovább folynak London és Washington erőfeszítései. Az angol sajtó szerint (jelenti a Német

Távirati Iroda) kétségtelen, hogy a Szovjet ezzel a lengyel kormányval nem hajlandó újra felvenni a diplomáciai kapcsolatokat. Hír szerint Sikorszki az angolszás közvetítés eredményeképpen belátta annak szükségességét, hogy a lengyel kormányt átalakítsák. Az angol hírszolgálat közölte, hogy a Szovjet nagyra értékeli London erőfeszítéseit a lengyel-szovjet ellentétek elsimítására. Moszkva továbbra is azt az álláspontot vallja, hogy a lengyel kormányt olyan „jóakaratu egyénekből kell összeállítani, akik reálisan ítélik meg a helyzetet”.

Berlini illetékes hely közlése szerint a német fővárosban érdeklődést keltett Eden angol külügyminiszternek az alsóházban a lengyel-szovjet ügyvel kapcsolatban mondott beszéde. Eden a konfliktusért igyekezett az ellenségre áthárítani a felelősséget és állásfoglalása abban csúcsosodott ki, hogy a katyni tömegsírban talált 12.000 lengyel tiszt legyilkolását mesének minősítette. Német részről hangsúlyozzák, hogy Eden érveit túlságosan gyengék a tényekhez képest, amelyeket a nemzetközi bizottság jegyzőkönyve kétségteljesen bizonyít. Eden ezzel a beszéddel „szerecsenmosdatást” akart végezni és állásfoglalása bizonyítéka annak, hogy Anglia hajlandó személynymi ilyen borzalmak felett, hogy kezére járjon szovjet szövetségessének.

Zürichi jelentések szerint a moszkvai angol nagykövét ismét felkereste Molotovot, akit újlag tájékoztattott Anglia álláspontjáról a lengyel-szovjet konfliktus ügyében.

Ára 12 fillér

A tengelycsapatok a végsőkig tartják a tunéziai hidfőt

Az északi szakaszon végrehajtott arcvonalrövidítés folytán a tengely állásrendszere lényegesen zártabbá vált

Berlin, május 5.
Az Interinf. jelenti a tunéziai arcvonalról, hogy a tuniszi hadszíntér helyzetét nem a most folyó kisebb jelentőségű harciselekmények, hanem mindkét félnek az új harcokra való nagyszabású előkészületei jellemzik.

A tengelycsapatok, mint a tegnapi német hadijelentés már közölte, az északi szakasz tervszerű megrövidítése során előre elkészített jó védőállásokban helyezkedtek el anélkül hogy az ellenség ezt észrevette volna.

Az új állások magaslati terepen húzódnak el és az előterepet jól elaknásították a német és olasz katonák, úgyhogy amikor az ellenség felderítői több órával az arcvonal megrövidítés után előre tapogatóztak, hogy felderítsék az új állásokat, nagyon súlyos veszteségeket szenvedtek az aknamezőkön.

Az arcvonal megrövidítése a Tunisz és Bizerta felé húzódó utvonalak fokozottabb elzárását jelenti

és ezzel a tengely állásai lényegesen zártabbakká váltak. Mateur városát a polgári lakosság kiméltése céljából ürítették ki a tengelycsapa-

tok, minden készletük elszállítása és a hadifonosságú berendezések használhatatlanná tétele után.

Különbözik a tunéziai arcvonalon az északi szakasztól Pont du Fahsig csak kisebb helyjelentőségű harcok folytak, míg délnyugaton a Djebel Tirénéig húzódó szakaszon

a tengely rohamcsapatok megtámadták a francia csapatok által kiépített új ellenséges állásokat és sok fogollyal tértek vissza.

A déli szakaszon az erős vihar akadályozta a légierőket a támadó tevékenységben.

A svájci sajtó berlini jelentései szerint (közli a Bud. Tud.)

a tengelycsapatok Tunéziában a végsőkig ellenállnak, hogy ezzel időt nyerjenek és hátráltassák a szövetségesek eselleges inváziós terveinek végrehajtását.

Ujabb amerikai terrortámadás Antwerpen ellen

Berlin, május 5.
A Német Távirati Iroda jelenti, hogy az amerikai légierők tegnap a késő délutáni órákban újabb terrortámadást hajtottak végre Antwerpen ellen. A támadásban 45 amerikai bombázó vett részt nagyobb vadászpilótákotélek védelmében. A német vadászgépek idejében felszálltak és az ellenséget már céljának elérése előtt hátrára kényszerítették.

Összpontosított elhárítással sikerült megakadályozni, hogy az ellenség az április 5-i támadáshoz hasonló vérontást hajtsa végre.

Mindamellet a ledobott bombák sok lakóházat elpusztítottak és a polgári lakosságnak veszteségei vannak. Az eddigi jelentések szerint két támadó gépet lelőtt a légvédelem.

A GROSSETO ELLENI TÁMADÁS ÁLDOZATAINAK SZÁMA

Róma, május 5.
A Stefani iroda jelenti, hogy a Grosseto olasz városka ellen intézett legutóbbi amerikai légitámadás áldozatainak száma 500-ra emelkedett. 145 ezek közül halott, a többi sebesült.

Az egyház ellene van minden jogfosztásnak és deszpotizmusnak

A pápai rádió érdekes orosznyelvű fejtegetései

Vatikánvárosból jelentik: (MTI) A vatikáni rádió új orosznyelvű adásában rendkívül érdekes előadást tartott. A bemondó hangoztatta, hogy a római pápa Krisztus földi helytartója és mint ilyen minden népet egyformán szeret tekintet nélkül annak nemzetiségére.

Az egyház nem törődik ideiglenes politikai rendszerekkel, de ellensége minden jogfosztásnak és deszpotizmusnak.

Az egyház főfeladatának tartja, hogy fenntartsa a földön a krisztusi szeretetet.

Ezután ismertette a Szentszék rádiója azo-

kát az erőfeszítéseket, amelyeket Öszentsége XII. Pius pápa a béke érdekében kifejtett, majd leszögezte, hogy a béke visszaállítása egyedül csak a Krisztusi eszmék visszaállításával lehetséges. Ennek a háborúnak a szenvedései meggyőzhetik az emberiséget arról, hogy az emberek egyetlen reménye a Krisztus.

Közölte végül az előadó, hogy a pápa azon felszólítja, hogy a világ népei május hónapban imádkozzanak Szűz Máriához a békéért, az orosz népnek is szól.

Halálos repülőszerencsétlenség érte az izlandi amerikai csapatok főparancsnokát

Lisszabon, május 5.
(Stefani) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Andrews tábornok, az izlandi amerikai csapatok főparancsnoka repülőgép szerencsétlenség következtében életét veszítette. A szerencsétlenség részletei még nem ismeretesek.

Horvátországban minisztériumot állítottak fel a partizán harcokban elpusztult vidékek ujjaépítésére és a lakosság gondozására

Zágráb, május 5.
A horvát hivatalos lap Pavelics államfő ren-
deletét közli, amely elrendeli a „Horvát elpusztított országrészek gondozása minisztériumának” felállítását. A 7 szakaszos rendelet értelmében az újonnan létesített minisztérium hatáskörébe

tartozik a partizánharcok során elpusztított vidékek lakosságának gondozása, élelmezése és elhelyezése, az elpusztított vidékek ujjaépítése és gazdasági talpraállítása.

Dr. Sztarcsevics horvát közoktatásügyi miniszter 10 új egyetemi tanárt nevezett ki.

T U R U L FILMSZÍNHÁZ
TEL: 328

KEDD - CSÜTÖRTÖK

KÉT FOGOLY

FŐSZEREPLŐK

BAJOR GIZI, JAVOR PAL, CSORTOS

GYULA RAJNAI, GABOP

POTMŰSOR: magyar és olasz híradó

DE GAULLE HAJLANDÓ ALGIRBA UTAZNI HOGY TÁRGYALÁSOKAT FOLYTASSON. GIRAUD TÁBORNOKKAL

Amsterdam, május 5.
(Német Távirati Iroda) Az angol hírszolgálat jelentése szerint de Gaulle tegnap esti rádióbeszédében hajlandónak mutatkozott arra, hogy Algirba utazzék és azonnal megkezdje a tárgyalásokat Giraud tábornokkal. Kijelentette azonban, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy a tárgyalások Algirban folyjanak le és ne négyszemközt tárgyaljanak, mert véleménye szerint Franciaország sorsáról ketten és négyszemközt nem dönthetnek.

MI KÉSZÜL MARTINIQUE SZIGETE ELLEN

Amsterdam, május 5.
A brit hírszolgálat jelentése szerint Hull amerikai külügyminiszter a sajtóértekezleten érthetően mondogta Robert tengernagy Martinique szigete francia főkörmányzójának magatartását. Arra a kérdésre, hogy milyen vállalkozást hajtanak végre az amerikaiak Martinique ellen, Hull nem válaszolt, de sejtette, hogy a haditengerészet őráratokat szervez a francia sziget körül és az elkövetkező lépések a haditengerészeti állásfoglalástól függenek.

AMERIKÁBAN TÖRVÉNYT HOZNAK A SZTRÁJKOLÓK MEGBÜNTETÉSÉRŐL

Amsterdam, május 5.
Washingtoni jelentés szerint az egyik szenátor törvényjavaslatot terjesztett a kongresszus elé, amely két évi börtönbüntetést és 10.000 dollár pénzbüntetést helyez kilátásba azoknak, akik sztrájkban résztvesznek, vagy a haditermelést hátráltatják.

A nagyvilágból

Franco tábornok fogadta a sevillai érseket akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

A Szentatya magánkihallgatáson fogadta Leon Berard francia akadémikust, Franciaország szentszéki követét.

A finn diákszervezetek május 13-án ünneplik fennállásuk 300 esztendő évfordulóját. Az ünnepségeken a svéd diák szövetség is képviselteti magát.

A dán polgári légoltalmi szervezet közlése szerint Indiában a háboru kitörése óta 2000 légiriadó volt és az ország területére 2141 romboló és 4600 gyújtó bomba hullott.

A svéd képviselők csoportja visszatért finnországi útjáról. Bagge közoktatásügyi miniszter a svéd képviselők vezetőjét Ritty finn államelnök a finn oroszán lovagrend nagykeresztjével tüntette ki. A képviselők kijelentették, hogy utjukon sikerült jól kiépíteni a svéd és a finn jobboldal kapcsolatait.

Az angol tengernagyi hivatal elismeri egy tengeraltjárójának elvesztését.

A Manchester Guardian című angol lap szerint Európa legjobban táplált munkásai a német hadiüzemi munkások, valamint a francia, belga és bolgár bányászok.

Angliában szeptember 1-től kezdve jelentősen korlátozzák a textil anyagok fogyasztását. A lapok híradása szerint valószínű, hogy az angolok a következő évre már csak 40 pontot kapnak.

Irországból a gépkocsis forgalmat a felére kellett csökkenteni benzinhiány miatt. A benzinhiány oka, hogy Anglia majdnem teljesen megszüntette a szállítást Irországnak.

Csangkaisek felesége 3 napot a Fehér Házban látta Roosevelt és felesége vendégeként.

Az amerikai szénbányákban elrendelték a hatnapos munkaidőt. Eddig hetenként csak négy-öt napot dolgoztak az amerikai bányászok.

Dawis, az Egyesült Államok volt moszkvai nagy követe Roosevelt személyes képviselője lesz Szófiának.

Sigemitsu japán külügyminiszter megbeszélést folytatott Németország és Mandzsukuo tokiói nagykövetével.

Brazília és Csungkingkua elhatározta, hogy diplomáciai képviselőket kölcsönösen nagykövetségi alapra emelik és baráti szerződést kötnek.

A saughaji övezetben a japánok lefoglalták az angol és amerikai hajógyárakat, amelyekben a parti áruszállítás céljaira fából készült hajókat építenek. Minden nyersanyag megtalálható a környéken.

Francia Indokína ellen amerikai repülőgépek légitámadást intéztek. A katonai berendezésekben nem esett kár, a polgári lakosságnak azonban veszteségei voltak.

A szófia rádió közölte, hogy a bolgár fővárosban szerdán is tartott a razzia.

Az angolok és a Szovjet között Iránban tovább tart a versengés terület szerzés céljából. Az angol és bolsevista csapatok gyakran harcra keverednek egymással.

A finn belügyminiszter Stockholmba utazott.

Nagyszabású razzia Szófiában

Szófia, május 5.

Szófiában a bolgár közbiztonsági hatóságok nagyszabású razzia tartottak az éjjel. Lezárták a várost és azt módszeresen áttüsték. A razzia a legnagyobb rendben folyt le.

Bukarest, május 5.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a bolgár rádió közlése szerint a rendőrség és a hadsereg kedden nagyszabású nyomozó munkát végzett. Pantev gyilkosainak felkutatására. A fővárost lezárták és felszólították a lakosságot, hogy mindenki maradjon otthonában. Csak a 12 évnél fiatalabb kisgyermek és a cselédek mehettek ki délelőtt az utcára, hogy élelmiszereket vásároljanak. A razzia éjszaka is folytatódott. Bulgária és a külföld közötti szünetet a telefon összeköttetés.

FELSZÓLÍTOTTA A FRANCIA FÖLDMŰVESEKET, HOGY KÉSZLETEIK BESZOLGÁLTATÁSÁVAL SEGITSÉK ELŐ A KÖZELLÁTÁS BIZTOSÍTÁSÁT

Párizs, május 5.

A francia földművelésügyi miniszter most megtartott beszédében felszólította a földműveseket, hogy készleteiket szolgáltatassák be és ezzel tegyék lehetővé a közellátás biztosítását az új termésig. A miniszter hangsúlyozta, hogy Franciaország jövőjéről van szó s a parasztok és a szövetkezetek nem maradhatnak fenn ha a Franciaországnak el kell pusztulnia. Külföldi hírekkel ellentétben leszögezte a miniszter, hogy egyetlen zsák gabona sem kerül a határon túlra. Felszólította mindenkit, hogy egyéni érdekét rendelje alá a közösség érdekeinek.

JAPÁN IS FELHAGY AZ ARANYBÁNYÁSZATTAL

(MN) Míg a japán kormány a kínai konfliktus kitörése óta a japán fizetési mérleg egyen súlybáhozása céljából az aranytermelés erőteljes fokozása mellett foglalt állást, az aranyszükséglet időközben beállott erős csökkenésére való tekintettel aranytermelési politikájának gyökeres megváltoztatására határozta el magát. Ujjonnan kiadott irányelvek szerint a csupán aranykitermeléssel foglalkozó bányáknak üzemüket be kellett szüntetniük, a többi aranybányáknak pedig a hadigazdálkodás szempontjából fontos melléktermékek, mint például a réz termelésére kell a súlypontot áthelyezniük.

FOKOZÓDÓ NEHÉZSÉGEK ELŐTT ÁLL A SVÁJCI TEXTILIPAR

(MN) Zürichi jelentések szerint a svájci textilipar helyzete a behozatali viszonyok romlása miatt tovább rosszabbodott. Egy év óta szinte alig sikerült gyapotot importálni, de nem jobb a helyzet a gyapjubehozatal terén sem. Ilyen körülmények között a belföldi műrost- és műselyemtermelésre fokozott feladatok várnának, a külföldi nyersanyagok és segédanyagok beszerzése azonban itt is súlyos nehézségekbe ütközik. Minthogy a behozatali viszonyok javulása nélkül ebben az évben új ruhajegy kiadására nem lehet számítani, a fogyasztás kénytelen lesz egészen a műrost és műselyemcikkekre szorítkozni.

Kállay miniszterelnök ismertette a képviselőház elnapolásának okait

A kormány sem a kül- sem a belpolitika terén nem tér le kijelölt útjáról és a kezdeményezést a magaszámára tartja fenn — A Ház munkájának szünetelése alatt a kormány terveiről és munkájáról megfelelő módon tájékoztatják a közvéleményt

A MTI jelenti, hogy a kormány tagjai kedden délután 4 órakor minisztertanácsot tartottak, amely folyó kormányzati ügyekkel foglalkozott és este 7 órakor ért véget. Este 7 órakor a kormány tagjai átvonultak a Magyar Élet Pártjának helyiségébe és résztvettek az ott megtartott értekezleten.

A Magyar Élet Pártjának kedden este tartott soronkívüli értekezletén

Kállay Miklós miniszterelnök ismertette azokat az okokat, amelyek a kormányt arra az elhatározásra készítették, hogy javaslatot tegyen a képviselőház elnapolására.

Kállay miniszterelnök nagy figyelemmel végighallgatott beszédében hangzott, hogy a kormánynak rendíthetetlen elhatározása a háborús helyzetben, hogy a külpolitika és a hadviselés összes kérdéseiben a kezdeményezést a maga számára fenntartsa. A kormánynak ezt a kötelességét a képviselőház nem minden oldalán hajlandók méltányolni és olyan kérdések felvetését erőltették, amelyek tárgyalását a kormány a mai időben az ország érdekében nem tartja kívánatosnak.

Hangoztatta a miniszterelnök, hogy a kormány megalakulása alkalmával tartott beszédében megjelölt utról sem bel- sem külpolitikai tekintetben nem tér le.

A kormány a parlament szünetelésének ideje alatt is megfelelő módon tájékoztatni fogja az ország közvéleményét a fontos teendőkről és tervekről.

A parlament munkájának szünetelése alatt a kormányra még fokozott feladatok és még több felelősség hárul.

Lukács Béla miniszter a párt országos elnöke köszönetet mondott a miniszterelnöknek a felszólalásért és a Párt nevében hangsúlyozta, hogy

a kormánypárt minden ténykedésével a miniszterelnök és kormánya mögött áll és biztositotta a miniszterelnököt a párt bizalmáról és hűségéről.

A miniszterelnököt beszéde után a jelenlévő képviselők lelkesen megélték.

Tekintettel arra, hogy kedden este rendkívüli értekezletet tartottak, a Magyar Élet Pártjának szokásos csütörtöki értekezlete elmarad és csütörtökön csupán klubnapot tartanak.

A kubáni hidfő arcvonalát is megrövidítették a német csapatok

Berlin, május 5.

Az Interinf. jelenti, hogy a keleti arcvonalon az ellenség tegnap Krimszkaja vidékén kiserelt meg helyi jellegű előretörést abból a célból, hogy egy összekötő hidat megszerezzen. A támadó csapatok a korábbi súlyos harcok során szétvert ellenséges hadosztályok maradványai voltak.

A bolsevisták keskeny szakaszon támadták a kubáni hidfőt és a támadást újból heves pergőtűzzel és nagy légikötelekek támogatásával hajtották végre.

Elkeseredett, de sikeres elhárító harcokban a németek már az előterepen feltartóztaták az ellenséget

s a bolsevistáknak csak két helyen sikerült benyomulniuk a német állásokba. A szomszédos szakaszokról idevont tartalékokkal a betörési

helyeket elrekesztették és az ellenséget felforrasztották.

A harcokban a Szovjet 24 páncélost és 39 repülőgépet veszített.

Az Azovi tenger egyik kisebb kikötőjében partaszállási csónakokat helyezett készenlétbe az ellenség. A német légierek ezt a készenléti állást megtámadták és 6 csónakot a csapatokkal együtt elsüllyesztettek, másik 8-at pedig használhatatlanná tettek.

Orelnél 1200 méter hosszúságban felgöngyöltették a bolsevisták állásait

A jelentés közli a továbbiakban, hogy Oreltől északra a német csapatok 1200 méter hosszúságban felgöngyöltették az ellenséges állásokat és kifüstölték onnan az ellenséget. Nagyszámu kiserőd és harcállás német kézre került. A németek 138 foglyot ejtettek.

Leningrád vidékén a német messzehordó ágyuk felgyújtottak egy nagy olajfinomítót és 7 olajtartály teljesen kiégett. A murmanszki vasutvonal elleni támadás során

7 szállító vonatot kisklattak, 9 mozdonyt pedig elpusztítottak a német légierek.

Az ellenség 52 repülőgépet veszített.

Élénk légitévékenység nyugaton

Berlin, május 5.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy német harcigépek szerdára virradóra eredményes légitámadást hajtottak végre Keletanglia egyik városa ellen

és több tüzet okoztak a városban. A német légierek a bombázott városig sok ellenséges éjszakai vadással folytatott harc közben törtek előre.

Az angol repülőgépek számára virradóra Nyugatnémetországot bombázták. A polgári lakosságnak veszteségei vannak és lakóházakban károk keletkeztek. Az eddigi jelentések szerint legalább 16 ellenséges gépet lelőtt a német légvédelem.

Tegnap a déli órákban két brit felderítő repülőgép megkísérelte a berepülést a norvég partok fölé. A német légvédelem mind a két ellenséges gépet lelőtte.

Japán sírerek Kinában

A Central Press tudósítója jelentést közöl a Peking-Hankau vasutvonal mentén támadó japán csapatok eredményes hadműveleteiről. A japánok elfoglalták Sisi Ahvangot, a harmadik csungkingi hadserég főhadiszállását és Csang-Hoh-Vangot a csungkingi zépső és horpei hadseregek főhadiszállását. A kínai csapatok a Tang folyón át vonultak vissza és a japánok állanóan üldözik őket.

Tunisz és Bizerta a Földközi-tenger két legjobban védett erődítménye

A most Északafrikában folyó emberietlen kényes harcok célja Tunisz és Bizerta két kikötőváros, amely már régmúlt évszázadokban is kemény ostromok színhelye volt. Tunisz főncliai alapítás, amelyről már Diodoros és Polybos ógörög írók is, mint a világ legjobb erődítményéről emlékeztek meg. Évszázadok során számtalanszor meghódították, hogy újból és újból felépüljön. A természet is erős védőművekkel látta el, Észak és Nyugat felől erdős hegyoldalak emelkednek, délről a Sóstó, keletről a tenger védelmezi. E természetes adottságok sem menthették meg azonban Tuniszt sem az ostromtól, sem az elfoglalástól. Már Krisztus előtt a IV. században a libiaiak vették birtokba. 100 évvel utóbb a szirakuzaiak, majd meg a rómaiak hódították el Karthágótól. Karthágó pusztulása után arab tulajdonba került. Az arabok azután a természetes védelem mellett hatalmas erődítményeket is építettek, de ezek sem tudták Tuniszt megvédeni a szárazföld felől jövő támadások ellen. Sűrűn változtatta a város az urát. Csodálatos módon IX. Lajos, a hetedik keresztshadjárát idején azonban hiába ostromolta, nem tudta elfoglalni, mígnem csapatai között — 1279-ben — szörnyű pusztító járvány tört ki és abba kellett hagynia az ostromot.

HOSSZABB BÉKE-IDŐSZAK

A balul sikerült ostrom után még a normannok is megpróbálkoztak Tunisz elfoglalásával, de eredménytelenül. Békésebb időszak következett, amelyen akkor nem az erődítmények megszilárdítására, hanem a békés fejlődésre használtak fel. Új utcák és terek keletkeztek, templomok és paloták épültek a városban. Egyedül Medina, a mai Tunisz benszüllött negyede maradt szinte változatlan azóta is. A kultúra rohamlépésben haladt és a tuniszi egyetemen tanítottak abban az időben a mohamedán világ legkiválóbb jogásza. Az ország uralkodó családjai ez időben is sűrűn változtak, ez azonban nem hagyott nyomot! Tunisz hétköznapi életében. Újabb súlyos harcok színterévé csak a XVI. században lett, a spanyol-török háború idején. Hol az egyik, hol a másik kerekedett felül, míg végül a törökök maradtak a győztesek.

AZ URALOMVÁLTOZÁSOK

1830-ban a franciák elfoglalták Algirt és ettől az időtől kezdve egyre több és több európai telepedett meg Tuniszban is úgy, hogy amikor a franciák 1881-ben Tuniszra is bejelentették az igényüket, ez könnyű zsákmányul jutott birtokukba. Egyéb ként mikor az elmúlt ősszel német-olasz csapatok szálltak partra, Tunisz akkor sem tanusított ellenállást. Annál keményebb ez azonban most, amikor az angolszász hatalmak ostromolják az évezredek erődítményét. Kikötője hadászati szempontból nem jelentékeny, mert a tengerrel csak egy tíz kilométer hosszú csatorna köti össze, amely a tuniszi tavon vezet keresztül. A kikötőnek, ez az útőre bizonyára elég érzékeny a légitámadásokkal szemben, de annál keményebb és komolyabb védelmet nyújt neki a természet és a német-olasz haderő.

BIZERTA

A másik város, amelyért a gigászi mérközés most folyik: Bizerta. Ezt is a főncliaiak alapították, tőlük elvették a karthágóiak, ezektől a rómaiak. Utóbbiak sem sokáig birtokolhatták, mert a vandálok törtek be, akik lerombolták védőműveit. Nem sokkal utóbb a bizánciak és a mozlímok hadakoztak érte és a hadakozások eredményeként rombdólt a város és elpusztultak az erődök. A XI. századig azután nincs is semmi hír Bizertáról, amíg A! Baskri arab földrajztudós nem emlékszik meg róla. Szól a régi palotáról, amelybe a lakosság a bizánciak támadásai elől menekül, s amely egyben otthon nyújt több kolostor idemeneült ájtatos papjának. Erről az időről keltek Leo Africanus, mór író feljegyzései is, aki Bizertát „szegények és nyomorultak által lakott parti város” néven említi.

A TENGERI RABLÓK VÁRA

A XVI. század elején tengeri rablók kerítették birtokukba Bizertát, ezek újból rendbehozták a tenger felőli erődítményeket is. Ellenük vezette a francia-génauai hajóhadat a salernói érsek, de bevenni Bizertát nem tudta. 1535-ben V. Károly spanyol ki-

rály meghódította, de 1572-ben ismét török uralom alá került s egyben megint időszakra lett a tengeri rablók vára. Ezek a kalózok innen támadták állandóan a szicíliai és olasz partmenti hajózást, a máltai lovagok hajóhadát éppen mint békés kereskedőket. Huszezer keresztény rabszolgát tartottak börtöneikben a rablók, míg 1681-ben, 1684-ben a francia flotta újból és újból meg nem támadta őket, de végleges letörésük csak 1785-ben sikerült, amikor Velence hajói hamuvá és porrá lötték az egész várost. A kalózok garázdálkodása mégis egész a XIX. századig tartott, míg az európaiak nem csináltak rendet.

A franciák a világ egyik leghatalmasabb hadikikötőjét építették itt fel, a 200 hektár nagyságu

Igy harcolt a magyar honvéd a nagy téli csatában

(Honvéd haditudósító száza.)

A bennünket immár harmadszor körülölgő bolsevista harcokcsik ágyuinak gránátjai tompa recsenéssel csaptak be az orosz falucska falázaiba. A házak egymásután gyultak ki. Fekete füstoszlopok kígyóztak a levegőben mindenfelé. A falu északi szegélyéhez rohantam a becsapódó gránátok közt, ahol Fraknóy Miklós főhadnagy páncéltörőágyui — már csak egy volt belőlük s ehhez utközben szedték fel egy más alakult páncéltörőjét — párbajoztak a bolsevistákkal.

Távcsővemmel figyeltem a terepet és hamarosan sikerült felfedeznem a lonhán közeledő T-34-eket, a falucska magasabb dombon fekvő és itt az északi szegélynél torkollott be a faluhoz érő három ut. A bolsevista páncélosok a D. és M. felől vezető uton törtek előre, a Ch. község felé vezető ut szabad volt még, bár ezt is lötték a harcokcsik. Erre az utra csak a betorkolás után lehet rátérni a terep borító két méter magas hó és az alatta rejtőzködő horhosok és szakadékok miatt. A szovjet páncélosok tehát csak a két uton közeledhettek.

A hadosztály utóvédjei ezt az utat tartották, várva, hogy a bekerített csapatok dél felé a még egyetlen szabad utat megtisztítsák a támadó bolsevista gyalogság elszakadt részeitől és kitérnek a gyűrűből. Az egyik zászlóalj gazdasági hivatalának épületében vitéz A. S. vezérőrnagy, a hadosztályparancsnoka és vezérkari főnöke a sűrűn csapkodó gránátok robbanása közben is hideg fejjel, tervszerűen irányították a mozdulatokat és készítették elő a kitérést.

— Három nap óta harcolunk — számolt be tö-

Van lakása ?

Szüksége van eselédre, szobalányra
kifutóra, alkalmazottra ?

ELADJA

használt bútort, könyveit
értéktárgyait ?

ELVESZTETT

valamit, vagy olesón akar földet,
házat, üzlethelységet bérelni,
vásárolni ?

Hirdessen a DÉLVIDÉKBEN

Minden hirdetése eredményes
naponta
20.000 ember olvassa

A KERESKEDELMEZÉST A REKLAM TETTÉ NAGGYA

Ne felejtse el, hogy a vevőkörének
megtartására és kibővítésére ma is
szüksége van

MERT LESZ IDŐ, AMikor TÖB-
LESZ A ÁRU, MINT A VÉVO

mely Bizerta-tó, melyet szárazföld felől meredtek dombok és hegyek védelmeznek, olyan erőssé tesz Bizerta kikötőjét, hogy az a világ legnagyobb hajóhadát is be tudja fogadni. A sziklába vájt barlangok, lövellések, még nem egy súlyos feladat elé állítják az ostromlókat. Akik mostanában jártak Bizertában, azt mondják, hogy a szárazföldvédelekre olyan hatalmas mennyiségű élelmiszert, üzemanyagot fegyvert és lőszert lehet felhalmozni, amely hosszúra nyújthatja az ellenállást.

mőren Fraknóy Miklós főhadnagy az eseményekről. — Te is itt voltál január 14-én, amikor északra mentünk a Koski és Verch-Marki közötti magaslatokra. Éjszaka, a kegyetlen hidegben, a menetelő erősitésektől zsufolt utakon folyton elakadva. Végre megérkeztünk Botondjainkkal a harcok színhelyére. Jólformán meg sem pihenhetünk a hidegben és így kimerülten, elgémberedve kezdtük meg hajnali szürkületben a bolsevista páncélosok előretörésének feltartóztatását. Mindjárt a harc elején kilőttünk három harcokcsit és még ugyanaznap ötöt. A kemény elhárítóharcban én is elvesztettem két páncéltörőágyumot, melyeket gránáttalálás ért. A kezelő legénység közül is többen súlyosabban és könnyebben megsebesültek.

— A harcokban a század oly bátran és keményen verekedett, hogy a bolsevisták többször kénytelenek voltak visszavonulni és csak éjjel vonultunk hátrább újabb állásokba, mikor a teljes körülfárás veszélye fenyegetett. Másnap reggel a M. előtt fekvő magaslatokon vettük fel a szovjet harcokcsikkal a harcot és ismét sikerült négy páncélost megsemmisítenünk, bár mindjárt a harc elején telitalálat érte a két megmaradt páncéltörőágyum közül az egyiket. Ezt azonban nem harcokcsi lötte ki, hanem a szovjet gyalogság előretörését támogató egyik tizenötös löveg. M. községet délig tartottuk, amikor is kénytelenek voltunk visszavonulni, mivel a bolsevisták jobbról és balról bekerítéssel fenyegettek. Ekkor visszamentünk D. községbe és este rendeztem századomat. Egy vontató nélkül lemaradt páncéltörőágyut birtokbavettem és ezzel megerősítettem védelmünket. A bolsevisták — mint te is jól tudod, benne voltál a gyűrűben — egész éjjel támadták és rohamozták Sztalinorgonák és tüzéség támogatása mellett állásainkat, de minden támadásuk összeomlott.

— Ma hajnalban aztán tizenhat harcokcsival indultak támadásra, melyből Varsányi Ferenc százados légvédelmi gépágyús ütegével együtt hetet kilőttünk, de végül is lőszer hiányában kénytelenek voltunk visszavonulni a tulerő elől.

— Századom tisztikara és legénysége a háromnapos harc alatt példátlan hősiességgel tetemes veszteséget okozott a vörösöknek ember és hadianyagban. Különösen kitüntették magukat Jávorokay Imre hadnagy, Pornóy István zászlós és Bertalan Gyula hadapródörmmester, akik a legnagyobb ellenséges ágyu- és géppuskatűzben maguk irányozták a páncéltörőket. A legénység közül Szabó Imre tizedes, Kovács Balázs és Elías József őrvezetők, Széles József, Szekfi József és Csik Ferenc honvédek tűntek ki rettenthetetlen bátorságukkal. Itt most kapunk lőszerpótlást. Új feladatunk: feltartóztatni a bolsevista páncélosokat, míg a visszavonuló csapatok dél felé áttörnek és új állásokat nem foglalnak el.

Gödény Zoltán hdp. őrmester.

Hetvenöt éves és 238 tagja van az óbecsei Népkörnek

Az óbecsei Magyar Népkör most tartotta a rendes közgyűlését dr. Balassa Pál kir. közjegyző elnöke alatt. A Hiszekegy elmondása után az elnök üdvözölte a megjelenteket. A kör, mint minden egyesület, ma csak gyenge kulturális működést fejt ki, az

egyesületek közéleti munkája ma inkább gazdasági irányba terelődik.

Az egyesület 75 éves fennállásával foglalkozva, kifejtette, hogy a világháború előtti évtizedekben Óbecse és környéke egyik legtekinthetőbb egyesülete volt, a megszállás éveiben pedig

a volt jugoszláviai magyar kulturális vezető egyesületének számított az óbecsei Magyar Népkör.

A kör jövő feladatait vázolván, kiemelte, hogy fokozottabb erőfeszítésre lesz szükség, hogy a

kör működését újból a régi kulturális színvonalra emelhesse.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki beszámoló után Mikula János a pénztárosi jelentést terjesztette elő. A körnek 238 rendes tagja volt az elmúlt évben. Czabaffy László könyvtáros jelentése szerint a kör 4156 kötet könyvvel rendelkezik, forgalomban volt 3397 kötet.

A jelentések és az új költségvetés elfogadása után dr. Balassa Pál indítványára a Zomborba költözött Cziráky Imrét tiszteletbeli taggá választották. Ugyancsak tiszteletbeli taggá választották meg Márkus Antalt, aki több mint 30 éve lelkes tagja a körnek.

Karácsonyi Imre községi bíró ezután a Kisgazdakör és a DMKSz fiókjának üdvözlését tolmácsolta.

A közgyűlés az elnök zárószavaival ért véget.

Németországba hazaérkezett 145 délvidéki magyar hadifogoly

A szerbiai harcok során német kézre kerültek olyan „jugoszláv” katonák is, akiket a megszállott magyar területekről soroztak be. Hitler vezér rendelkezésére ezeket, mielőtt magyar

voltuk beigazolódik, hazaengedik. A soproni vonattal 145 ilyen magyar hadifogoly érkezett Nagykanizsára. A Vöröskereszt fogadta és frissítéssel megvendégelte őket.

A japánok legújabb szövetségese a papagáj

Egy gépfegyverkattogást utánzó papagájcsalád megfutamtotta az angol őrjáratot

A japánbarát papagáj elfogott egy angol katonát

(MN) Kiplingtől kezdve már számos többé-kevésbé népszerű író próbálta meg érzékeltetni az éjszakai dzsungel titokzatos hangjait: a vadállatok kvóttését, morgását és ordítását, a papagájok és majmok lármáját, a levelek sejtelmes suhogását. Ma már a repülőgépmotorok zúgása, az ágyúk bőmbölése és a géppuskák éles kattogása is a déltengeri dzsungel megszokott hangjai közé tartozik. Első hallásra valószínűtlennek tűnik, de tény, hogy

itt a japánok a papagájokban egészen váratlan szövetségesekre találtak.

Az előtt a papagájok a természet hangjait utánozták, ma pedig

a csatazaj imitálásában találják gyönyörűségüket.

Egy példánál egy amerikai folyóirat tudósítása szerint megtörtént, hogy

egy angol őrjárat jobbnak látta megfordulni, mert közvetlenül előtte géppuska ugrott fel.

Csak később derült ki, hogy az őrjárat nem japán géppuskásosztagra bukkant, hanem egy tréfiáskedvű papagájcsaládra, mely mintha csak karmester irányítása mellett utánozta a géppuskakattogást.

Még különösebb kalandban volt része egy angol katonának, akit egy papagáj egy éjszaka tartamára a szó szoros értelmében fogságba ejtett. A katona magányos őrszolgálatot teljesített az erdőben, amikor hirtelen harsány »Kezeket fel!» kiáltás hangzott fel a sötétben. Mit tehetett volna más a szerencsétlen ebben a helyzetben, eldobta fegyvereit és felemelte karját.

Amikor a fáradságtól elcsigázva megpróbálta karjait lebecsátani, mindannyiszor nyomban megismétlődött a kiáltás: »Kezeket fel, vagy pedig lövök!»

Már reggelre járt az idő, amikor a katona végre felismerte, hogy egy papagáj bosszújának lett az

áldozata, de arra már nem volt ereje, hogy bosszút álljon: abban a pillanatban, amikor az idegtépő feszültség feloldódott benne, a nagy testi és lelki kimerültségtől ájultan rogyott össze, amikor pedig a keresetére kiküldött őrjárat megérkezett, a japánbarát madár már eltűnt.

Vidékiek vitték el az első díjakat a zombori fodrászversenyen

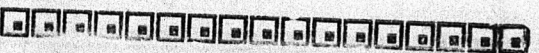
A Zombor és Vidéke Ipartestület fodrászszakosztálya fodrászversenyt rendezett, amely iránt nemcsak Zomborban és a környéken, de az egész Délvidéken nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Délelőtt 10 órakor nyitották meg a versenyt az Ipartestületben. A megjelenteket Hrabovszky István, az Ipartestület elnöke, majd Kummerkramer András, a szakcsoporthoz elnöke üdvözölte. Utána Vidákovich József, a fodrászszakcsoporthoz titkára ismertette a verseny jelentőségét. Azt indítványozta, hogy a zsűri tagjait felöljék ki. Indítványát elfogadták, s a következő zsűritagokat jelölték ki a versenyre: gyorsberetválaszhoz Wilhelm Antalt, Újverbász, Sárosi Józsefet, Baja, Bencz Ádámot, Apatin és Huszák Pált, Szabadka. A férfihajvágáshoz: Stéger Antalt, Bajáról, Parcselics Istvánt, Zomborból, Sztaniszlavlevics Márkót, Óbecséről és Budinszki Bélát, Szabadkáról. Víz hullámosításhoz: Stéger Mihályt, Bajáról, Gorcsik Istvánt, Szabadkáról, Engusz Józsefnét, Zomborból és Halter Andrást, Bajáról. Víz hullámosításhoz: Cvéncics Jánost, Szabadkáról, Jéger Pált, Bajáról, Török Tibort, Bajáról és Zsolnai Árpádnét, Bajáról.

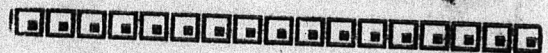
A verseny délután kettőkor kezdődött. Az Ipartestület nagytermét zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők, nagyrészt fodrászok. Nagy volt az izgalom a Figarok körében, s a verseny során az egyik fodrász annyira izgatott volt, hogy leborotválta a model szemölcsét is. A vézést alig tudták elállítani.

Különösen nagy sikert arattak a hölgyfodrászok. Szébbnél-szebb estélyi frizurákat láttunk a versenyen.

Az eredményt a késő esti órákban hirdették ki. Eszerint a gyorsberetválasz első díját Mijics Miklós zombori tanuló nyerte. Ebben a versenyszámban mindössze ketten indultak. A férfi hajvágás első díját Pekánovich Illés zombori fodrász vitte el, II. díj Golocsorbin Lázár Kula, III. Mijin Miklós, Zombor. A víz hullámosító versenyben az első díjat Schank Fülöpné (Újverbász) nyerte, II. Vilhelm Helén, Újverbász, III. Kikics János, Szabadka, IV. Hlavinka Imre, Magyarkanizsa, V. Licsek Aranka, Zombor, VI. Diel Jánosné, Szeghegy. Víz hullámosító versenyben első díjat Eilhelm Helén (Újverbász) nyerte, II. Schank Fülöpné (Újverbász), III. Kikics János, Szabadka, IV. Hlavinka Imre, Magyarkanizsa, V. Diel Lajosné, Szeghegy, VI. Gubicsek János, Szabadka.



A hadiárva a nemzet árvája!



Délvidéki hitelszövetkezeti gyűlés Szabadkán

Szabadkáról jelentik: Kedden a szabadkai városháza dísztermében megkezdődött az első délvidéki hitelszövetkezeti nagygyűlés dr. Reök Andor főispán elnöklésével. A gyűlésen Bácska minden részéből nagy számban jelentek meg és résztvett azon dr. Deák Leó főispán, továbbá számos felsőházi és képviselőházi tag.

Reök főispán köszöntötte a vendégeket és örömeinek adott kifejezést, hogy első ízben Szabadkán tartják meg a hitelszövetkezeti nagygyűlést. A jelenlevők nagy lelkesedése mellett üdvözölte a Kormányzót, szeretettel emlékezett meg a houvédokról, majd kegyelettel adózott a hősi halottak emlékének. A főispán üdvözlő szavai után Schandl Károly megtartotta beszámolóját, amelyet a résztvevők nagy érdeklődéssel kísérték.

Cigarettdzókna fontos megismerni

a legdrágább, RAFFA

de legjobb

CIGARETTAHÜVELYT

Szopókája szabadalmazott nikotinmentesítő betéttel. Ezen keresztül a szívás még a legolcsóbb dohányból is a legkellemebb. Nem idéz elő köhögést, vagy krákogást és tüdejének sem árt.

ÁRA: 100 darab 2-es, vagy 3-as 94 fillér.

ugyanilyen nikotinmentesítő betéttel

CIGARETTASZIPKA

bakelitből 1 darab 8 fillér,

jávoriából 1 darab 44 és 80 fillér,

Raffa piccolo 3 darab válogatott szipka 17 darab tartalékbetéttel 80 fillér.

Mindenyik szipkához cserélhető Raffa-betéttel 10 darab 20 fillér.

Kapható minden dohánykiszáradásban.

Viszonteladókna megfelelő árengedménnyel Zomborban: a M. kir. Dohánygyárudában. A Kiskereskedők Beszerzési Szövetkezete Kf.-nél. Rácics György utóda. Schlotzer József és Steinfeld és Ergh cégeknél.

Apatinban: a M. kir. Dohánygyárudában, a Kereskedők Szövetkezeténél.



AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák-Ferenc krt. 15. — **UGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Lackner Lajos, Trefort u. 4. Telefon: 188. — **UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Aneval, Jókai tér.

A zombori tüzoltók megkoszorúzták a Flórián szobrot. Szent Flórián napján a zombori önkéntes és hivatásos tüzoltók istentiszteleten vettek részt a plébánia templomban. Itt megszentelték a koszorút, amelyet a Flórián szoborra helyeztek. Utána a tüzoltók közös értekezleten vettek részt, amelyen időszerű kérdésekről tárgyaltak.

Közügylést tartanak a zombori önkéntes tüzoltók. Az önkéntes városi tüzoltók vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tartanak.

Az országos leventeparancsnok Ujverbáson. Ujverbásról jelentik: Vitéz Kudriczi István vezérőrnagy, országos leventeparancsnok délvidéki szemleutján Ujverbásra érkezett, ahol meglátogatta a Volksbund ifjusági alakulatát is.

ELSŐ ADATOK A KORONÁRA SZÓLÓ ÉLETBIZTOSÍTÁSOK befejezett átértékelési műveletéről. A koronára szóló élet- és járadék-biztosításoknak az 1928. évi XII. t. c. 20—27. §-ai alapján elrendelt átértékelése 15 éven át tartó folytatódó munkálatok után az április 1-én kibocsájtott 20.676/1943. V. p. ü. rendelettel véglegesen befejeződött. A koronabiztosítások sranyértékének 5%-os átértékelése következtében 1934—36. években 180.829 igényjogosult részére kifizettek 16.181.977 pengő átértékelési összeget, amelyet teljes egészében a biztosító vállalatok utaltak át az állampénztárba. Ez összesen felül a biztosító magánvállalatok a pénzügyminisztériumnak annakidején átadták a koronabiztosítások díjtartalékát képző hadikölcsönöket és zálogleveleket. A biztosító vállalatok a címenem kevesebb, mint 244.749.500 korona névértékű hadikölcsönkötvényt és 58.497.560 korona névértékű záloglevelet szolgáltatottak az állampénztárba. Most a koronabiztosítások igényjogosultjai a beszolgáltatott több, mint 244 millió korona hadikölcsön felértékeléséből kapják azt az újabb átértékelési hányadot, melyet számukra a pénzügyminiszeri rendelet megállapított.

Elmulatta a behajtott pénzt egy újvidéki önkönyvelő. Az újvidéki rendőrség letartóztatta Nagy Istvánt a Délvidéki Gépkereskedelmi Lerakat önkönyvelőjét. Nagy István ismert alakja volt az újvidéki éjszakai életnek. Az utóbbi időben a vállalat kinnlevőségei közül sokat maga hajtott be és ezt a pénzt elmulatta. A rovincsolás megállapította, hogy Nagy összesen 10.000 pengővel károsította meg a vállalatot. A vállalat feljelentésére tartóztatták le.

Kőolajkutatás baktériumok segítségével. Németországban egy idő óta kísérletképpen a kőolajlelőhelyeken előforduló baktériumok segítségével kutatják fel a kőolajterületeket. Ugyanis a kőolajtartalmu területek felső földrétegébe felszivárgó jelentéktelen éghető gázok a baktériumok melezágyát képezik. Ezért ilyen baktériumok jelenléte feltétlenül gáz vagy kőolaj előfordulására utal. Ezt a körülményt most ipari célokra kívánják felhasználni, vagyis különleges készülékek alkalmazásával a baktériumok segítségével kutatják a kőolaj területek hollétét.

III. VERBOVSZKY DEZSO
MAGTERMELŐS MAGKERES
KEDŐ BUDAPEST, XIV., HERMI
NA UT 3. TELEFON: 296-083

Szerencsétlenséget okozott a felrobbant benzínlámpa Ujvidéken. Súlyos szerencsétlenség történt Ujvidéken az egyik fogtechnikai laboratóriumban, ahol Erdélyi Lajos 19 éves fogtechnikus dolgozik. Munkaközben a benzínlámpa eddig még ki nem derített okból felrobbant. A szétfolyó benzín ráomlott Erdélyi arcára, majd a ruhájára. A szerencsétlen fiatalember égő fáklyaként segélyért kiáltva futkosott a szobában, amíg a mentők megérkeztek és kórházba vitték. Életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A genfi Vöröskereszt már hétmillió üzenetet továbbított. A genfi Nemzetközi Vöröskereszt központi hadifoglyok iránti tudakozó irodája a háború kitörésétől 1943 áprilisáig több mint hétmillió üzenetet továbbított a hadifoglyoktól hozzátartozóikhoz. E közvetítéseknek nyolcvanhat állam Vöröskereszt Egyesülete működött közre. A Genfen át lebonyolódó levelezés állandóan nő. Így ez év márciusában több mint 506 ezer üzenetet továbbítottak.

Mitől fejlődik a növény gyökere? Frankfurtból jelentik: Sok növényt ösdiók óta nem magról, hanem dugványról szaporítanak, azonban a dugványok egy része igen nehezen ver gyökereket. Évszázadok óta különböző anyagokkal és eljárásokkal kísérleteznek, hogy serkentsék a dugványok gyökérfelődését, de csak most sikerült megállapítani, hogy mi az a növényi hormon, ami a gyökérfelődést elősegíti. Egy frankfurti növényvizsgáló intézet most kémiai uton állítja elő a Belvitan nevű növekedési hormont, s ezzel a legrosszabb talajviszonyok mellett is sikerrel jár a dugvány nevelés.

A DMKSz közgyűlése Alsókabolon. A Délvidék Magyar Közművelődési Szövetség alsókaboli fiókja most tartotta meg évi rendes közgyűlését Molnár Andor elnöke mellett. A Híszkegy elmondása után Molnár Andor mondott megnyitó beszédet és üdvözölte a hatóság képviselőit megjelent Kandler József főjegyzőt és Radicevich Sándor szerkesztőt, a központi küldöttséget. A titkári jelentés közli, hogy az Alsó- és felsőkaboli egyesített fióknak ez idő szerint 274 tagja van. A tagok közül, tizenketten nyertek végbizonysítványt a rendezett továbbképző tanfolyamon. A pénztárnoki jelentés előterjesztése és elfogadása után Radicevich Sándor szövetségi kiküldött ismertette a Szövetség célkitűzéseit. A beszéd elhangzása után megtartották a választásokat, amelyek eredményeként a következő új vezetőséget és választmányt állították: elnök: Molnár Andor, alelnök: Kocsis János, titkár: Szabó Ernő és Becsky György, pénztáros: Martinek Mihály, ellenőrök: Kószó György, ifj. Patarica Károly, választmányi tagok: Vimmer Miklós, Kószó György, ifj. Horváth József, ifj. Vida István, Horváth József. A megválasztott vezetőség nevében Molnár Andor köszönte meg a tagok bizalmát és felkérte a jelenlévőket, hogy a vezetőséget a Szövetség feladatainak megvalósítására irányuló munkájában teljes erővel támogassák. A közgyűlés a Himnusz el-éneklésével ért véget.

Fej-



és derékfájás, emelgős, aranyér, tisztában remt gyakran csak emésztési zavarok követik eredménye. Ilyenkor is segít a



A francia belvárosi hajóútak kiépítése. A francia belvárosi hajóútak kiépítése a teherszállítás szempontjából rohamosan emelkedett az utóbbi két és fél év alatt. Ezért mostanában egyre többen hangsúlyozzák a belvárosi hajóútak fejlesztését és a belvárosi aránylag keskeny hajóútak kiépítésének szükségességét. Mint Párisból jelentik, Franciaországnak kerek 13.500 km hosszúságú víziút-hálózata van. Ebből folyó 6.180 km csatornázott folyó 2.700 és csatorna 5.300 km. A francia víziutak teljes hosszúsága tehát nagyobb mint a németeké, viszont Franciaországban egyetlen egy nagyobb összekötő csatornát sem építettek. Ezenkívül a francia belvárosi víziutak legnagyobb részén jelenleg csak 260—320 tonna rakodóképességű uszolyok járhatnak. (TEK)

DIVAT A VASTAGTALPU CÉPŐ

- Két barátom beszélget:
— Hallottad, Olgával micsoda baj történt?
— Nem. Mi történt?
— Képzeld, kitörte a lábát!
— Hogyan?
— Leesett a cipőjéről.

Ha jól akar SZORAKOZNI, tekintse meg a

„Nótás kapitányt“

a városi színházban 8. 9. és 10.-én

Kultürest Dunagárdonyban. A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség a napokban kultürest tartott a dunagárdonyi szövetségi fiók tagjai részére. Ebből az alkalomból több mozgóképet, népviseleti és szünes felvételeket mutattak be. A kultürest megelőzőleg a Szövetség népművelési autója tényleget adott.

A röntgensugaras színházi látcsü. A röntgensugár felhedezése, amelynek az idén van az ötven éves évfordulója, a laikus közönség körében a legfurcsább elképzelésekre adott alkalmat. A legzölésőbb rétegek hittek abban, hogy a jövőben minden Röntgen-készülékkel hordhat magával és emberjársait tetszés szerint átvilágíthatja. Amerikában egy élekes vállalkozó nyomban forgalomba is hozta a Röntgen-sugaras színházi látcsüvet, mire egy másik amerikai cég nyomban elérkezettnek látta az alkalmat, hogy az aggodalmas hölgyek megnyugtatására »Röntgen-sugármentes fehéremüts« vessen piacra.

Kerékpárt találtak egy pétérróval tanyán. A pétérróvi rendőrség Kiss Sándor tanyája mellett egy csomóban teljesen új kerékpárt talált. Az igazán ósdiára szerelt Enyedi János tulajdona. A kerékpárt valószínűleg ellopották s a talvát a pétérróvi határban hagyta.

Spanyol újságírók Magyarországon. A magyar sajtófőnökség meghívására három kiváló spanyol hírlapíró érkezett Budapestre: Pedro Lain Entralgo, a Nemzeti Tanács tagja, a Pueblo és Vertice címü lapok munkatársa, Xaver Echarri, a falange hivatalos lapjának, az Aribának a főszerkesztője, és Enrique Lloret, a falange propagandafőnöke, az Informaciones kiküldött tudósítója. A spanyol újságírókat ünnepelesen fogadták.

Felvétel a Vakok Intézetébe. A Vakok József Nádor Kir. Orsz. Intézete az 1943—44. tanévre felvessz vallás, nemzetiség és nemre való tekintet nélkül, világtalan gyermekeket. A felvételi kérvényhez szükséges nyomtatvány az intézet igazgatóságától díjtalanul szerzhető meg. A kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz intézve folyó évi június hó 15-ig kell a Vakok József Nádor Kir. Országos Intézete Igazgatóságánál (Budapest, XIV., Ajtösi Dürer-sor 39. Telefon 496—914) benyújtani.

Takarékoskodik!

Megállapították Leonardo da Vinci születési évét. Leonardo da Vinci pontos születési évét eddig homály fedte. Most egy véletlen körülmény az egyik német kutató, névszerint Dr. Möller, Florenz közelében értékes erre vonatkozó feljegyzésekre bukkant. Ugyanis Leonardo nagyapja Antonio, feljegyezte unokája születésének, valamint keresztelésének napját. A német kutató lelete alapján tehát minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy Leonardo da Vinci 1452 április 15-én született. Ily módon végre napvilágra kerültek azok az adatok, amelyekkel eddig hosszú ideje keresztül egy kutatónak sem sikerült megállapítania.

Az építési anyagok 1943. tavaszán kialakult árait, az árszendezésel kapcsolatos legújabb rendelkezéseket, továbbá az építési és rokon iparok munkabéreit áttekinthető és hiteles formában közli Laktos Mihálynak, a Vállalkozók Lapja felfüggesztett kiadásában megjelent legújabb »Építőipari Anyagár-táblázat«. A táblázat lapjainak ismertetés az építési anyagok árnyalásának és kiutalásának módjait, továbbá azokat a kulcs-számokat, melyeket illetékes helyen érvényesítenek az építési anyagok kiutalásánál. A hasznos könyv ára P. 3.— és megrendelhető a Vállalkozók Lapja kiadóhivatalában. (Bp. Teréz krt. 56).

Közgazdaság



Tudományosan megállapították, hogy a baromfi tenyésztésével fizetődik ki leggazdaságosabban a takarmányozás

Nemcsak szakkörökben, hanem a közönség széles rétegeiben is mind nagyobb és nagyobb hullámokat vet az a kérdés, milyen eredménnyel értékesítik háziállataink a takarmányt? Érthető ez a nagy érdeklődés, hiszen az okszerű termelésen nyugszik sorsunk, jövőnk. Ma arra kell törekedni, hogy a lehető legkevesebb takarmánnyal a lehető legtöbbet termeljünk, vagyis csak annak a jószágnak juttassunk takarmányt, amely azt a legjobban hasznosítja. A rendelkezésre álló takarmány elosztásánál és felhasználásánál kétségkívül annak a szempontnak kell érvényesülnie: vajjon a feleltetett takarmányból melyik állat termeli a legtöbb húst, zsírt és egyéb termékeket?

A közgazdászok között megoszottak a vélemények. Heves vita indult meg, amelyet végül a tudósok kísérleteken alapuló megállapításai döntöttek el. A kísérletek eredményei azt bizonyítják, hogy ugyanannyi takarmányból több húst, zsírt, tojást, tollat termel a baromfi, mint amennyi húst és zsírt ad a sertés.

Ugyanerre az eredményre jutunk ha a baromfi takarmányértékesítő képességét a borjúéval hasonlítjuk össze. Gazdasági körökben általában az a feltevés uralkodik, hogy a borjú felnevelése gazdaságosabb, mert kevesebb takarmányba kerül, mint a baromfié. Ez a nézet azonban téves. Dr. Tangl Harald, a neves tudós adatai szerint, mind a csirkénél, mind a borjunál 100 kg élősúly termeléséhez egyformán körülbelül 280 kg keményítőértékű s ebből 60 kg emészthető fehérjetartalmú takarmány szükséges. Figyelembe kell azonban venni azt a körülményt, hogy a csirke 3 hónap alatt testsúlyát huszonötöszöröszörségre növeli, míg a borjú ugyanaz alatt az idő alatt születési súlyának csak négyszeresét éri el. Továbbá a csirkét önállóan is felnevelhetjük s a nevelési idő alatt a tyúk takarmányozására külön semmit sem kell fordítanunk. Ezzel

szemben a borjú szopásideje alatt a tehenet általában teljesen leköti. Ha egy 5000 kg-os tehénnek csak a létfenntartási takarmányát vesszük figyelembe, akkor ez 3 hónap alatt 225 kg keményítőértékűnek és ebben 22,5 kg emészthető fehérjének felel meg.

Még jobban eltolódik számításunk a csirkék javára, ha a tojástermelés körülményeit, illetve a borjú kihordását és a magzat szükségletét is tekintetbe vesszük. Egy tyúk tojástermelő és létfenntartó évi szükséglete, ha 80 tojást számítunk egy évre, 22 keményítőértékűre és ebben 4 kg emészthető fehérjére becsülhető. Ezzel szemben a tehénnek szülés előtt legalább két hónapig szárazon kell állania, sőt tejt a szülés előtti harmadik hónapban apsztanunk kell. Ha ennek csak egy részét adjuk a borjú számlájára, mondjuk egy hónapot, akkor a tehenégy hónapig úgy fogyaszt takarmányt, hogy ezzel a mi szempontunk szerint külön hasznot nem hajt. De a magzat fehérjeszükségletét sem szabad teljesen figyelmen kívül hagynunk, hiszen 40 kg-os születési súllyal, ha megfelelő takarmányozással nem gondoskodunk szükségleteinek kielégítéséről, már jelentősen igénybe veszi az anyai szervezetet. Ha mindezeket az életfenntartó és a magzat számára nyújtandó tápanyagokat összehasonlítjuk, akkor, ha csak felületes számításokat végzünk is, megállapíthatjuk, hogy legalább annyi keményítőértékű és emészthető fehérjetartalmú takarmányt fordítunk erre a célra, mint amennyiből körülbelül 100 darab egy-másfél kilogramos csirkét termelhetünk.

Gondos számítás alapján tehát megállapítható, hogy a baromfi neveléssel a rendelkezésünkre álló takarmányt sokkal gazdaságosabban értékesíthetjük, mintha részben a tehenen keresztül, részben egyenesen a borjunak juttatva, borjuneveléssel hasznosítjuk.

Az olajosmag termésétől függ az ország szappanellátása

Kedvező termés esetén ötezer lakosnál nagyobb községekben kétszeresre emelik a szappanfajadagot

A szappantermelést a közellátási kormányzat már második éve az olajos magvak termesztésével igyekszik emelni. Számítva azt, hogy a háború negyedik évében vagyunk, meg kell állapítani, hogy a főrekvés eredménnyel járt, mert míg a múlt háború negyedik esztendőjében a szappan zsírsavtartalma tíz százalékra csökkent, addig most a zsírsavtartalom 42 százalék. Szakkörök véleménye szerint — mint a Közellátási Értesítő közli —

ha az új olajosmag terméseredmények kedvezőek lesznek, lehetséges, hogy a mosószappan mennyiségét legalább is az ötezer lelken felüli községekben kétszeresére emelik.

A falusi szappanellátás céljára pedig harminc

megszervezett körzeti szappanfűző van beállítva. A falusi lakosság szappanellátásának az érdekét szolgálta a lugkó forgalmának felszabadítása is, itt is jelentős javulás mutatkozik még azon a téren is, hogy a forgalomba hozott új lugkó az egészségügyi veszélyeket nagymértékben csökkentette.

A szappanellátás terén jelentős fejlődés a babaszappanok forgalombahozatala is.

Az új babaszappan csaknem békebeli minőségű, 77—80 százalék zsírsavtartalmu.

A nagy gyárak már nagy tömegben gyártják az új babaszappant és ugyancsak megkezdték a hönvédség számára a békebeli borotvaszappanok gyártását.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara közleményei Csemegekereskedő tejtermékek egyszerű árusításával is foglalkozhat

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 81.025/II.—1942. számú elvi döntése értelmében cukorka, gyümölcs és csemegekereskedés gyakorlására jogosító iparigazolvány alapján a 169.000/1941. F. M. számú rendelet 2. §-ának (3)

bekezdésében meghatározott tejtermékek (sajt, vaj, túró stb.) egyszerű árusításával külön erre szóló iparigazolvány nélkül is foglalkozhat. Ugyanis mint ahogy a 172.553/1925. K. K. M. számú elvi határozat megállapítja a szatócok, fűszer- és vegyeske-

reskedők az erre jogosító iparigazolványuk alapján, tehát külön iparigazolvány nélkül is foglalkozhatnak tejtermékek egyszerű árusításával, a csemegekereskedés üzletkörébe az ételszámba menő csemegeáru (sajt, vaj, stb.) árusítása inkább tartozik, mint például a fűszerkereskedő üzletkörébe és ennélfogva nyilvánvaló, hogy aki csemegekereskedés gyakorlására jogosító iparigazolvány alapján tejtermékek egyszerű árusításával is foglalkozhatik.

VASKERESKEDŐK KOVÁCSSZÉN ÁRUSÍTÁSA

Adott esetben a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a vaskereskedők kovácsészárúrástási joga kérdésében 39.814/1943. II. sz. alatt a következőképpen döntött:

»Abban a kérdésben, hogy az egyes kereskedelmi szakmákhoz mely árukkal vagy árucsoportokkal kereskedés tartozik, az 1922.XII. tc. 46. §-a szerint elsősorban az üzleti szokások az irányadók.

Minthogy a vaskereskedők az erre jogosító iparigazolványuk alapján kovácsészén forgalombahozatalával országserzerte már hosszabb idő óta foglalkoznak, az érdekelték ezen üzleti szokásnak megfelelő kovácsészénnel jogosultak kereskedni. Ezen ipari vonatkozású állásfoglalásom egyébként összhangban van a m. kir. közlekedésügyi miniszter ur 209.866/1941. K. M. számú rendelkezésével is, amely szerint azok is jelölhetők szénkiskereskedővé, akik vaskereskedésre jogosító iparigazolványuk alapján foglalkoznak kovácsészén árusításával.

MOLNÁRIPARI ÉS VENDÉGLŐSIPARI TANFOLYAMOK SZEGEDEN

Május 10-én kezdődik Szegeden a molnár- és vendéglősipari továbbképző szaktanfolyam, amelyre Jung Péter felsőipariskolai igazgató, tanfolyami helyi vezetőnél (Kálvária-tér) lehet beiratkozni. A részvételdíj: 35.— P. Vidékiek részére az iskola igazgatósága kedvezményes elszállásolást gondoskodik.

A kamara kerületi molnár mestertanulmányát a tanfolyam befejezése után tartják meg.

Ugyancsak május 10-én indul meg Szegeden a vendéglátó ipar továbbképző szaktanfolyam is, amelyre Hunek Emil vegyipari középiskolai igazgató, tanfolyami helyi vezetőnél (Mars-tér) kell beiratkozni. Ennek a tanfolyamnak részvételi díját a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 10.— P. engedélyezte.

Részletes tájékoztatást a tanfolyami helyi vezetőknél lehet beszerezni.

A KERÉKPÁR KÖTÖTT FORGALMU CIKK

A 85.000/1942 K. K. M. sz. rendelet 1. §-ának (2) bekezdésében foglalt példaszerű felsorolásából kitűnően a kerékpár olyan árucikk, amellyel csak olyan kereskedőt szabad ellátni, aki az áruval elérhető kereskedők névjegyzékébe felvett. A kerékpár tehát kötött forgalmu cikknek minősül.

Életbeléptek a májusi terményárak

A terménytőzsdén több terménynél életbeléptek a májusra megállapított árak. Az annak idején hozott intézkedés alapján a bab, a borsó, a lencse, a köles, a hajdina a búkköny, a csillagfürt 20 fillérrel, a mustár és koriander pedig 1 pengővel, a köménymag pedig 2 pengővel emelkedett áprilisi árához képest. A szemeskukorica 60 fillérrel lett drágább, a viztartalma pedig 17 százalékról 15 százalékra csökkent. Az új árjegyzés alapján a köles májusban 33.60, a hajdínát 37.60, a Viktória borsót 54.40, a zöld express borsót 46.40, a kisszemű lencsét 55.40, a közepes szemű lencsét 65.40, a nagyszemű és az erdélyi lencsét 75.40, a fehér szokványgyöngybabot 60.40, a fehér, hosszú és lapos, gömbölyű, továbbá a hosszú fűj- és egyszínű szinesbabot 65.40, a tarka, vegyes és egyéb babot 57.40, a tavaszi búkkönyt 41.40, a pannonbúkkönyt 51.40, az édes csillagfürtöt 36.40, a keserű csillagfürtöt 29.40, a mustármagot 168, a fekete mustármagot 108, a köménymagot 386, a kendermagot 88 pengővel jegyzik májusban. A szemeskukorica májusi ára 23.50 pengő. A búzát változatlanul 30, a rozst 28, a takarmányárpat 24.50, a sörárpat, minőség szerint 29.34 pengővel jegyzik.

HIRDESSZEN

A „DÉLVIDÉKBEN”

Vasuti arcképes igazolványok kiállítása

A Magyar Királyi Államvasutak pécsi Üzletvezetősége értesíti a tényleges és nyugdíjas közszolgálati alkalmazottakat, hogy a gyermekek nyári idényre szóló arcképes igazolványainak kiállítása május hó 16-ával kezdetét veszi. Az arcképes igazolvány csak az abban feltüntetett időtartalom belül történő utazásokra érvényes, tehát a határidő előtt és után nem használható. Az igényjogosult családi pótlékot, illetve nevelési járulékot élvező, vagy állami, illetve egyéb költségen intézetekben elhelyezett gyermekek nyári idényre szóló arcképes igazolványai után csak 4 pengő térítési díjat kell leróni. E térítési díjból azonban a szoros értelemben vett állami és állami üzemű alkalmazottaknak a sajátjukból csak 2.— pengő összeget kell leróniok, mert a másik 2.— pengő összeget a kimutatáshoz, illetve a vonatkozó kérvényhez az illetményeket folyósító számvevőség illetve nyugdíjat számfejtő számvevőség által átállított ellenőrzési szelvényvel az illetékes tárcsa viseli. Amennyiben új arcképes igazolványt kellene kiállítanunk a 2 P, illetve 4 P térítési díjon felül még 2 P 50 f-t kell kiállítási díj címén befizetni. Az igazolványok kiállításához 6x6 méretű, legujabb keletű, puha papírosan készült fényképet kell beküldeni.

A térítési díj, illetve kiállítási illeték lerovására nézve kéri az Üzletvezetőség, hogy azok befizetése ne tételenként (személyenként) hanem az egyes kérvényekben feltüntetett összes igényjogosultak után egy összegben történjék meg a pécsi Üzletvezetőség 34.230 sz. csekk-számla javára. A befizetők a postatakarékpénztári befizetési lap hátlapján „Igazolvány, megjelölést alkalmazzanak és tüntessék ki, hogy a befizetett összegből mennyi a térítési díj és mennyi a kiállítási illeték. A vonatkozó átiratok, illetve kérvények a Magyar Királyi Államvasutak Üzletvezetőség III. oszt. menetkedvezményi ügyek Pécs címre küldendők. A pécsi üzletvezetőség a Bács-Bodrog, Baranya, Somogy és Tolna vármegyék területén lakó közszolgálati alkalmazottak és azok gyermekei részére igényelt vasuti arcképes igazolványokat állítja ki, illetve érvényesíti, beleértve Délmagyarország felszabadításával Baranya és Bács-Bodrog vármegyék visszacsatolt részét is.

Tíz éves a kisiparosok fedezetnélküli hitelakciója

Eppen most tíz éve annak, hogy a kisiparosok és kiskereskedők fedezetnélküli hitelakcióját megalapították. 1933-ban indult el az akció, eleinte nagyon szerény keretek között: mindössze 120.000 pengővel. A hitelakció megerősödésének és országos arányokban való kiterjesztésének az volt egyik fontos alapfeltétele hogy

a városok is hasonló összegekkel járuljanak hozzá.

Azokban a városokban, melyek hozzájárulásukkal csatlakoztak az akcióhoz, hamarosan meg is alakult a fedezetnélküli hitelakció helyi szervezete. Az eredmény hamarosan szembetűnő volt. Egy év leforgása alatt az akkori kormány 180 ezer pengővel növelte az állami hozzájárulást, amely fokozatosan emelkedett, úgyhogy

1938-ban már másfélmillió pengőt fordítottak a bankszerű fedezettel egyáltalán nem rendelkező kisiparosok és kiskereskedők hitellelállítására.

Az alap tovább növekedett, amellett, hogy az igénybevevők száma is szembetűnően emelkedett. Az elmúlt év végével, illetve a folyó év elejével már négy milliónál nagyobb össze állott ennek a mindenképpen szociális és humanus célnak szolgálatában. A tízévi eredmény mérlegéből tehát meg lehet állapítani, hogy

az akció kereteit szolgáló összeget eddig mintegy negyvenszeresére sikerült feljavitani.

Ez pedig azt is jelenti, hogy minél nagyobb a hitelkeret, annál több igazán rászoruló kisembert lehet a különleges típusú kölcsön jótékony segítségében részesíteni, fejenként 800 pengőig terjedő összeg erejéig. Az is érdekes dokumentuma az elmúlt tíz év tapasztalatainak, hogy

a hitelkeret növekedésével arányosan emelkedett, szilárdult a kisemberek részéről történő visszafizetés pontossága is.

Ma már a kisiparos munkája vagy a kiskereskedő szorgalma a legmegbízhatóbb aranyfedezet arra, hogy a kölcsön adott összegek az utolsó fillérig vissza is folynak az alap pénztárába.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék regénye

— Látom az újságból — mondta a professzor —, hogy a meggyilkolt maradványai mellett tri-phenuolt találtak, bár a szó rossz ortográfiával volt írva, mégsem lehet tévedés a dolog. Tudniillik, sajnos, a kémiai kifejezések rendszerint elferdítve jutnak a nép közé és...

— Ugy van, ugy van, professzor ur — vágott a szavába Townsend, hogy ne tudományos előadás kerekedjék a remélt információból. — És mi az a nagyfontosságú felvilágosítás, amit nekünk adhat, ha szabad kérnem?

— Kellemtelen dolog nekem, hogy ilyen ügyben szerepeljek — folytatta a professzor — és, ha nem érezném kötelességemnek, bizonyára távol is tartanám magamat. Meg kell azonban mondanom, hogy a vádlott, John Shirley, múlt év szeptember havának végén, egy estén, megismerkedett velem a County-Clubban. Beszélgettünk és rendkívül rokonszenves és nyílt eszű fiatalembernek találtam. Beszélgetés közben említette, hogy felvilágosításra lenne szüksége egy tudományos kérdésben. Azt kérdezte tőlem, van-e olyan maró sav, ami néhány hét alatt elpusztít minden organikus szervezetet? ... Azt feleltem: igen, például a tri-phenuol. Townsend egyenesen ült, a szemé megviláglant.

— És azután? ...

— Pontos felvilágosítást adtam neki mindenről. Nemsokára ajánlotta magát és elment, többet nem is találkoztam vele.

— Megesküdnék erre, professzor ur?

— Természetesen — jelentette ki a professzor megbántva. — Nem szoktam olyasmit kimondani, amire nem esküdhethetnék meg nyugodtan.

— Még egy kérdést, ha meg méltóztatik engedni. Miért választhatta ki Shirley éppen önt, hogy felvilágosítást kérjen éppen az ügyben?

Blaikie professzor felemelte a fejét.

— Csak tudhatta, hogy szakértő vagyok ebben a tárgykörben! — mondta éles hangon. — Egyébként említette azt is, hogy egy helybeli ismerősével beszélt a dologról s azért jött el a klubba, mert maga ez a helybeli ismerőse mondta, hogy részletesebb felvilágosításért forduljon hozzám.

— Ugy. Ki volt ez a helybeli ismerős?

— Valami Leghate doktor, aki, azt hiszem, szintén foglalkozik a maga körében bizonyos tudományos kérdésekkel, amennyire a képességei engedik — jegyezte meg jóakaratu elismeréssel a professzor —, de én magam még sohasem találkoztam vele.

— Nem gondolja, hogy Leghate doktor is kellő felvilágosításokat adhatott volna Shirleynek?

— Mondtam már, kérem, hogy ez a terület az én specialitásom. Az organikus kémia.

— Mondott valamit Shirley arra nézve, hogy milyen célból van szüksége a felvilágosításokra?

— Egy szót sem.

— Nagyon lekötelezett bennünket, professzor ur — mondta Townsend, amint felállt.

Blaikie professzor morgott valamit, leereszkedően kezelt fogott a kapitánnyal és Townsendedel, aztán elment. Blair odapillantott Townsendre.

— Itt az utolsó láncszem — mondta jelentős hangon. — Azt hiszem, itt végeztünk is. Van még valami dolga a házbán?

KÖNYV

BENAMY SÁNDOR:

Válságok éve!

Egy fiatal vegyészmérnök sodródik laboratóriumról laboratóriumra. Közép-Európán keresztül. S közben olyan dolgok történnek vele, amelyeknek izgalmasága szívennti az olvasót. „Ez az a könyv”, írja egyik fővárosi kritikus, „amelyet nem lehet letenni végigolvasás nélkül.” Benamy könyvei mindig élményt jelentenek a komolyabb fajsúlyú kedvelő olvasónak a zömök számára. A halált és a szerelmet a test és lelki szükkölködést kevés író rajzolta ilyen tökéletesen. Fővárosok zézugai, külön helyei és alakjai, tele mai problémákkal, közben valamennyinek sorsa láthatatlanul összeszövődik. Stílusa, szóképe, a regény folyton változó milieuje és cselekménye hosszú-hosszu ideig megmaradnak majd emlékeztetőben. A könyv íróját, egyéb munkái kapcsán ma már legkomolyabb íróművészeink között emlegetik. Az „Európától—Ázsiáig”, „Mielőtt belepí öket a por” stb. szerzője ezuttal talán egy-egy legjobb művét alkotta meg, az „Epocha” pedig a „Bűn és bűnhődés” új fordítása után ismét egy szép könyvet hozott piacra.

MEGNYÍLT

a modernizált, korszerűen átalakított gyógyhatású magyarkanizsai

csodakútártézfürdő

Vasuton, hajón egyaránt jó összeköttetés.

Prospektussal és felvilágosítással készen

gesen szolgál a fürdőigazgatóság, vagy a

Magyarkanizsai Első Takarékpénztár.

Kérjen prospektust!

— Nincs... semmi... azt hiszem.
Kimentek. Basil Mostyn színté vadul kiáltotta:
— Csináljon már valamit, Kerl! Nem látja, hogy Jack már alig menekülhet?
(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

„Indián” motorkerék pár. 350-es, kifogástalan állapotban. 1800 pengőért eladó. Füstös Sándor, Temerin. a-3465

Kendertörő hengert. használtat, melyben 300 g. kóro letöréséhez való erő van. vendék. Esetleg bérbe venném. Részletes ajánlatot: Szentgyörgyi Pál, Tasskertes (Pest vm.). a-3461-f

Egy nagy légszűrő, jókarban tartott, mely mézáróknak is megfelel. eladó. Cim: Freudemann vendéglő Apatin. a-3474-f

Német levelezést. magyar-német fordítást, gépirásban válalok. Gyakorlott írásra a kiadóhivatalba. a-3473-f

Kitűnő zamatu, 16 hl. 12. és fél Malligand fokos **homoki bor** eladó Baián. Érdeklődést a kiadóhivatal továbbít. a-3477

Vendéglői sátor (vadász) eladó. Bővebbet: Sztévansev Pál, Arany János 21. a-3478

Egy komplett cukrászberendezés, gépekkel eladó. Bővebbet: Gömbös Gyula utca 22. a-3479

Jóházból való fiatal tanoncnak, lakatos és kovács-segédet felvesz Czeisel gépművelő Zombor. a-3476-1

Olcson eladom peres 42 hold föld örökségemet, melyhez 1/3 részben, az országos állami mentén fekvő, gyönyörű villa-épület is tartozik. Pavlovics ny. érvaszéki útnak. Arany János utca 24. a-3475-f

Egy komplett keményfa hálószoba és egy női kerékár eladó. Kereszt utca 35. a-3472-1

ELADÓ 13 éves jó származású kanca Szent Korona utca 4. a-3442